

Տարեկան 10 ռուբլի, մեկ ամիսը՝ 6 ռուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ռ. 50 կ. հատուկ 5 կապիկ:
Բաժանորդ գրվում են Թիֆլիսում և միմյանց խմբագրատանը:

Խմբագրություն հասցեն՝ Тифлисъ, Редакція «Норъ-Даръ»
Համ. Тифлисъ, Редакция «Нор-Дар».

Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի տոհմ օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը: Ցայտարարությունները ընդունվում են ամեն խզուկերով:
Ցայտարարությունները բաժին 2 կ., ընկալման համար կրկնապատկի:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն. Ղուրբեր. — Միջոցից էլ մինի յոթնեանը:
Քիթ կեցողութիւնն էր. — Նա մակ խմբագրելի Թիֆլիսից:
Քաղաք աղան. — Պարսկաստան: Բերանիա: Ղուրբեր:
Խառն լուրեր:
«Նոր-Վար»-ի հեռագիրներ:
Բանասիրական. — Նախ լա- յիդ է (Հարուստի):
Ցայտարարութիւնն էր:

ԲՐՈՆԻԿՈՆ

Սոյն համարում ստորև հրատարա- կում ենք Մոսկուայից ստացած հայե- ընտելտ Միջոցից էլ մինի յոթնեանի կատարման կարճ նկարագրի: Որքան յայտնի է այդպիսի հանդէս հայոց ազգի մէջ առաջին անգամն է կա- տարվում հաստատ է որ հայ գիտ- նական յոթնեանի առաջին ան- գամն է որ կատարուել է: Միմյանց մի քանի տարի առաջ կատարուե- ցաւ «Մեղրու» քսանհինգամեակը, որը նախկին առաջին երեւոյթ էր իւր տեսակով:

Ապրիլի 23-ին տեղի ունեցաւ պ- Սաֆրալի նախաձեռնութեամբ և մաս- նակցութեամբ թուրքերէն ներկայա- ցումն թատրոնը լինէր էր հանդիսա- յանք: Երբ լինէր այնպիսի և ինչ ազգի մարդ չի կար աշխատել թուրք բեգեր, խաներ, հիւպատոսներ, հայ թուրք վաճառականներ, վրացի իշ-

խաններ, թատրոնը ներկայացնում էր մի տեսակ միջադէպի դաշխմ: Ներ- կայացումն շատ յաջող էր. թուրք թատրոնականները, պէտք է խոստո- վանած, շատ լաւ էին սերտել իրենց դերերը և խոսում էին բնով վերայ այնպէս ինչպէս իրենց տանը: Յուշա- րարի ձայնը, դերասանի կակազելը և զէմ ընկնելը էլ չէինք լսում ու տես- նում ինչպէս սովոր ենք մենք այդ լանին հայոց ներկայացումների ժա- մանակ:

Պէտք է ասենք, որ թուրքերէն լե- ղուն բնովից անորոշութեամբ է լսվում Սէյիդովը (Ֆատալի Միրզայի դերն էր կատարում), Նիկիդիովը (Մուլայի դերն էր կատարում) իբրև թատրոնա- տելներ բնով վերայ վարժուելով շատ լաւ պիտի խաղան ապագայում:

Հասարակութիւնը շատ դուժ էր ներ- կայացումից և թատրոնականներին վարձատրում էր ծափահարութիւնն: Ըստ Ս. Ալման ստացաւ մի լաւ ծաղիկէ փունջ ժայռաւանդի և մէկ ոսկէ ապարանջան:

Ձարմանքներ տեսնելով ա. Ալմանին այնպէս յաջողութեամբ թուրքերէն լեզուով խաղալով:

Սաֆրալիներին նոյնպէս հարաւա- կութիւնը բուն ծափահարութիւնն: Ըստ իւր շնորհակալքն յայտնեց:

Պէտք է խոստովանուել որ Սաֆ- րալիները իւր գործը լաւ է տանում: մասնաւոր լաւ է նրա համար, որ հասարակութիւնն էլ օգուտ էր այդ գործին: Թուրքերէն ներկայացումը մի նոր բան է: Այդ առաջին ներկա- յացումը կարելի է ասել նոր ճանա- պարհ է բացանում մեր երկրի մասին:

Գիշերներն երգուհիներին և այլ այս տեսակ երգչուհիներն նորութիւնն: Ինչ Զրոտարաններն հանգիստանե- լի կամ գուարժութեան տեղերի մա- սին բնու խօսք էր լինում: Նոյնիսկ Պլատոն Զոմարիձէն էր անուշ միտմ էր անանց յիշատակութեան: Ամա- լիային լսողները կ'աւառացին՝ որ նա Նէպոլի երգչուհիներն զարդից զատ՝ ուրիշ ոչինչ չէ տեսել խաղաչում: Եւ նա, ի հարկէ, հենց այդ նպատակին էլ յարմարեցնում էր իւր զրոյցները:

Սակայն մի օր պատու օրերիցն: Ինչ միտք որը մի անգամ Զոմարիձէ- ձէն վերաբերութեամբ հակառակորդ էր համարվում իշխանուհի Ամալիային կարողացաւ նրա պահը լուծել: Նա յայտնեց մի յուր, որ Ամալիային ան- հանդիսաւ գրութեան մէջ գրաւ:

Այդ օրը նրա եղբայրը մեծ խնջոյք տնէր «Պարիկ» հիւրանոցում: Օրիորդ- զը յայտնեց որ այդ հայկերայթը կազ- մուած է երկուստեք բարեկամների խնդրանք իշխան Զոմարիձէնի գա- լուստը ածնելու համար:

Բարեբաղդատը իշխանուհի Գա- լիան ներկայ էր այս յայտնութեա- նը, և Ամալիան կարողացաւ հետա- ըրքորով նրանով:

«Նախ նշանակութիւն ունի նրա գալուստը ասենք, հարցնեց նա օրիոր- զին:

«Այն» որ մեր երկատարութիւնի մէջ միակ տաղանդաւոր մարդն է, յայտնի իւր ջնուրջով արձեւատել: Երկատարութիւնը կամենում են պա- տուել նրան:

«Արեւն» հայկերայթը ընդհանու-

ղական աշխարհի համար: Բանն էլ նրա- նումն է, որ թուրք բնով համար գրողը՝ հայ է, գլխաւոր խաղաղողը և գործին զը- լուկ կանգնողը՝ հայ է, գերասարժին՝ հայկերասարժին է: Անտարակոյս թուր- քերէն ներկայացումը կը կրկնուի այս- տեղ և կը շարունակուի գաւառական քաղաքներում:

Մենք ուրախ ենք այդ երեւոյթը տեսնելով և շնորհատրում ենք թուրք թատրոնականներին իրենց արած ա- ռաջին քայլը: Համակրում ենք այդ գործին նրա համար, որովհետեւ այդ ճանապարհով կարող են մօտենալ հայերը և թուրքերը միմեանց ոչ թէ միմեանց հետ թշնամանալու, միմեանց քանդելու, այլ սիրով լուսաւորու- թեան, կուսութեան գործը առաջ տա- նելու համար:

Այդ ընթացքով միայն կարող է մեր երկրի անդալկան մողովորդը ի- բրև համար ապահով և լաւ աղագայ պատրաստուել ի վերջոյ չնեք կարող չը միջն Շուշուց նոր տեսած յայտնի թաւածոյ Մուրեք և երեւի երգիչ Գեօրգի: Հասարակութիւնը առանձին ոգևորութեամբ հեռուում էր արեւ- լան նուազածութեան և երգչուհու- թեան:

Արեւիկան նուազածութիւնից և երգչուհու թիւնից հասկացողութիւն ունեցողը համար մեծ գուարժութիւն պէտք է լինի զրանց լսելու: Պէտք է ասել որ զրանց մօտ գաւառային Սաֆրալիները էլ չեն կարում, նրանք պրծան: Սաֆրալի և Գլուխը իրենց արհեստի նորութեան և այս- պէս ասած, բարձր չիօլայի ներկայա- ցուցիչներն են:

Ինչ է վերաբերում և ոչ թէ միայն ձեր եղբոր, խորամանկութեամբ նկա- տեց Ամալիան:

«Երկատարութիւնը մասնակց է մի- այն ուրախութեան, բայց ձայնը եղ- օրսն է:

«Այդ ինչն է համար:

«Որովհետեւ... բայց ինչն է համար էր հետաքրքրվում հարցնեց օրիորդը:

«Այնպէս» կամենում եմ խմանալ թէ ձեր եղբայրը ինչ կապ ունի Զո- մարիձէնի հետ:

«Այդ հին պատմութիւնն է, նկա- տեց մի տիկին, որ երկուսի խօսակ- ցութիւնն էլ լսում էր, օրիորդի եղ- րայրը կամենում է Զոմարիձէնի փե- տայացին լինել:

«Միթէ, ուրեմն կարող ենք չոր- ճաւորել ձեզ, վերայ բերաւ Ամալիան կատարելով անտարբերութեամբ և մինչ- չէ անգամ ծայտալով: Բայց օրիորդի չառաջողութիւնը անկարգեց նրա ներքին յուզմունքը: Այսուամենայնիւ նա աշ- խատեց խօսակցութիւնը ուրիշ նիւթի վերայ դարձնել որպէս զի մայրը վե- լայ չը հասնէր իրեն հարկաւոր տե- ղիկութիւնը Ամալիան արդէն քաղել էր անգամ ծայտալով: Բայց օրիորդի չառաջողութիւնը կարող էր իշխանուհին ներս մտաւ, նրանք արդէն վիճում էին այն բանի վերայ թէ՛ քաղաքային վարչութիւնը ձեռն համար է սակազին (տաղան) նշանակում քաղաքում վա- ճառուող միջնակների վերայ, թէ՛ ին- կապէն հետում էլ է իւր սովորելը գործադրութեան վիճակը ձայնների մի- ծամանութիւնը, որի վերայ և ասե- լացաւ իշխանուհու ձայնը, անց կրու-

կովկասի կառավարչապետ իշխան Գեորգի-Կոթուկովը այս շարքի միջինից քաղաքի գլխավորները:

ԲՈՐՁԱՆՈՒՄ Գաւառից մեզ գրում են. — Մոտեւորում տեղիս մի թուրքա- կան գիւղում թանրի մէջ գտան մի հայ կին, բանից երեսոյ, որ այդ կինը Շուշուկերցն է և թուրքերն են փախ- ցրել է այդտեղ թաղերէ: Առաջին անգամն է, որ թուրքը համարձակ- վում է հայի կին փախցնելու մեր գաւառում: Թէև Շուշուկերի չըջակա- քում գտնվում են մօտաւորապէս 20—25 թուրքական գիւղեր, բայց այս- քան ասարկների ընթացքում այդպի- սի ոչ մի դէպք չէ պատահած: Եղել են շատ շարագործութիւններ, զէզեր կրակ տալ, սակայն կին փախցնելու առաջին անգամն ենք լսում: Առհա- սարակ թուրքերն որքան էլ վտրա- թիւ են լինում չամն ժամանակ ի- բրև սովորութիւնները կատարում են և միշտ Խաւրաւ մէջ են գտնու- վում չըջակալ գիւղերի հետ: Բայց մինչև այժմ Բօրչալուի թուրքերը չուշակերցիներին հետ այդպէս վա- նուած չեն և միշտ երկիւղ են կրում նրանցից: Թէև հայերը շատ վտրա- թիւ են թուրքերի հետ համեմատելով: Այդ ի հարկէ պէտք է վերաբերել չու- լովկերցիների քաջութեան, որի հետ գիտնի նրանք միայն ինկալութիւն և աշխատասիրութիւն: Տեղիս հայերի քաջութեան անուշ հուշակոթ է և տաք դուրս թուրքերը միշտ երկիւղ են կրում գրանցից: Ամբողջ Բօրչա- լուի գաւառը այս րոպէիս իւր թուրք բնակիչներով նվաճուած և բարոյա-

պէս ընկճուած է չուշակերցիների ձեռքին: Բայց զրանից ինչ նշանա- տարաւորակաւ գիտնի Բօրչա- լուի թուրքերից ընդուն էլ չուշակերցի- ների ձեռքով խողխողեցան: Այդ այդ պէս լինելով, ի հարկէ վերոյիշեալ դէպ- քը չուշակերցիներին շատ զայրացրեց, բայց ինչպէս քննութիւնից երեսոյ՝ այդ փախուստը նայն իսկ կնոջ տախ- մամը է կատարուել:

«Ներքի-չուշակերցի մի գոշու հայ երկատարութիւնը թուրքերից մի շատ սի- րուն աղջկէ է փախցրել և իւր մօտ պահում է, չուշակերցիներն ան- քաղաքային կը մկրտեն: Բարձր պատ- նակները ոչինչ չեն աղքատ երկատա- րագի վերայ:

Ինչպէս լսում ենք, Ներսիսեան զուգ- րանոցում քննութիւնները սկսուել են:

ԱՐԴԱՆԱՆՈՒՄ. — Երկրի զանազան ան- կրեւնեից այստեղ հաւաքուած հայ ժողովուրդը ապրում է շատ սիրով և օրինակելի բարեկամութեամբ: Ամենքն էլ դուժ են իրենց վիճակից և բաւա- կանաւում են առեւտրից փաստակած ապրուստով: Այստեղի աղքատները միշտ ձեռնառնուելով ծառայում են իւր ստանում իրենց կարիքները հոգալու համար: Տեղիս ուսումնարանի գեղեցիկ չիտութիւնը աշխատում են որ այս ա- մառ վերջացնեն: Մեր հեղեցիկն որ մօտիկ անցաւ լաւ տաճարին մեկի- թի տեղ էր ծառայում: Այժմ հայոց եկեղեցի դառնալով ծառայում է իւր նախկին կոչման:

Այդ եկեղեցին իւր ժողովուրդով վի- ճակուել է հովուելու թուրքապատակ Տեր-Վ. Կեռք քահանային: Տեր հայրը

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԻՆՉ ԱՍՅԵՂԷ *

(Հայոց կեանքից)
ԺԻՒ

Մի երկու օրից յետ արդէն բարե- կամ չըջանելի մէջ տարածուեցաւ օր. Ամալիայի գալուստն լուրը, և սրտակից բարեկամութիւնից շատերը առանց պատկերելու նրա այնպիսիները, իրենք առաջինը շատեցին նրա հետ սեանուելու: Բանից երեսոյ, որ այդ սրտակցիները իսկապէս ան հետա- քրքիրներն էին, որոնք մինչև այն ու- չի ուշով հետեւել էին Ամալիային: Նրա ուսուցչի վերաբերութեամբ քաղաքում տարածուած լուրերին, և մեծ հաճու- թեամբ զբաղուել էին այդ լուրերից հրէշաւոր պատմութիւններ հրաւիրել:

Ամալիայի մայրը, որ անհամբարե- րէն ողբում էր այդ տեսակ բարեկա- մութիւնների գալուստը, առանձին ծա- նօթացրեց աղջկանը նրանց դիտաւո- րութեան հետ և պատուիրեց նրան զգուշանալ իւր զրոյցների մէջ՝ զոն- մինչև իւր ամուսնութեան օրը:

Ամալիան կարողացաւ օգուտ քաղել այդ նոյնապատկերութիւնից: Նրա բոլոր խօսակցութիւնը ինչ տեսակ այն- լուի հետ էր որ լինէր—միշտ վերաբե- րում էր Նէպոլի հուշակաւոր կօն- սերկատարին: Նրա օրէնքներին նրա զատաւորներին, նրա մեծանուն պրօ- ֆէսորներին, նրա երաժշտական գոր- ծիքներին և վերջապէս խաղական եր-

կացութեան եկաւ, որ այդ բանը ար- զարեւ լուի ձեւակատարութիւն է, և որ զրանից ինչ ժողովուրդը գրեթէ օ- գուտ չէ ստանում:

Երբ լուրերը օրիորդը հեռացաւ, Ա- մալիան շատեց իւր առանձնարանը և կանչեց այնտեղ ծառային:

«Դու ճանաչում ես «Պարիկ» հիւ- րանոցը, շարքից նա նրան:

«Ինչպէս չէ ճանաչում եմ:

«Իսկ իշխան Պլատոն Զոմարիձէ- ձէն:

«Այն, որ անցեալ տարի դասեր էր տալիս ձեզ:

«Այո:

«Շատ լաւ եմ ճանաչում:

«Բարեւ, ուրեմն կերթաւ այդ հիւ- րանոցը, այնտեղ աշուր խնջոյք կայ և երեկ արդէն վերջանալու վերայ է:

Դրանով կամ այնտեղի ծառայի ին- կապտակ, երբ միւս հիւրերի հետ միտնին գուր կը գտն իշխան Զո- մարիձէնին, դու կը հետեւես նրան հե- ուսից և կը տեսնես թէ որ տունն է մասնում գիշերելու համար: Եթէ ուտով կերթայ նա, դուն էլ ուտով կը հե- տեւես իսկ թէ կառք կը նստի, դուն էլ կառք կ'առնես: միշտ աշ- խատելով որ նա չը տեսնէ քեզ: Երբ տուն կը հասնէր, դու լաւ կը դիտես նրա տան թէ փողոցը և թէ մուտքը և ապա կը վերադառնաս:

Այս ասելով նա տուաւ ծառային կառքի փող և վերջինս մի անկնար- թում անհետացաւ:

Այնուհետև Ամալիան նստաւ իւր առանձնարանում և խորատուգիտա- տիտուր մասնաձեռնեցին մէջ, Նրա մօ-

տիկ անցեալը, որ ամբողջապէս կազ- մուած էր երկատարական անփոր- ձութիւններից, և որ այժմ սպառնում էր կործանել նրա ապագան՝ նկարու- եցաւ իւր առաջ, նա սարսափով նա- յում էր այն տխուր պատկերին, որի վերայ գրումուած էին իւր սխալներ- ները, որոնց այլ ևս հնար չը կար ուղղելու:

Նա յիշում էր այն գուարժութիւն- ները, այն սիրահարական արկածնե- րը, որոնց նա զոհն էր իւր միտք և անգուցական հարստութիւնը իւր կու- տական անարատ պատկերը:

«Այն արդարեւ նա թողնէ ինձ, ինչ պիտի անեմ ես հարցնում էր ինքն իրեն թշուառ աղջկից: Ինչ պիտի պատահուի ես իմ մօրը և ինչ հա- տարակոթեաներ... Ամենքը այժմ վերա- րականանաւ իմ գործադատութեան կրօնը: որովհետեւ իմ յանդիմանութեամբ ես մերկեցի այն առաջարկութիւնը, որին արժանի էին ինձանից՝ շատ տեղի բարձր աղջկիցները:

Բայց էլ ինչ կօզնի Ամալիային իւր զղջումը: Նրան հիմում էր մտածել թէ ինչպէս և ուր հանդիպել Զոմարիձէ- ձէին, նրա հետ իւր հայրը վերջաց- նելու համար: Իսկ այնուհետև նա պիտի յանձնուէր Աստուծոյ կամքին:

Ամալիան անպաւ մի երկու ժամ և ծա- ւան չէր երևում: Ամալիան նորից սկը- սում էր անհամարապատկար—«Մի զուգէ այն աղջկից խաբեց ինձ» ասում էր նա, բայց մտածելով որ այդ դէպքում ծառան աւելի չուտ կը վերադառնար, հանդիմանում է և ապա համարում, որ երեկ հայկերայթը դեռ չարանակ-

*) Տես «Նոր-Վար» № 58.

ահան հինգերորդ տարին է, որ իւր ըն-
տանիւր թողած թիւրքախոս դառն
վիճակի մէջ, հովիւր է այստեղի հայե-
րին:

—Այստեղ եղանակը փոխուց այժմ:
Քուսը եօթն ամսից յետոյ սառնոց-
ներէջ ազատուցաւ: Գաշտերը և սա-
րերը տակաւին պատուած են ձիւնով:
կենսական մթերքները ածան են: Վա-
ճառականութիւնը ընկած է. կախար-
դող փողը իւր պաշտելի երեւը ոչ ոքի
ցոյց չի տալ: Կերն:

ԲԱԹՈՒՄԻՑ հաղորդում են «Ռաբոտն»
լրագրին, որ այնտեղ հասել է ամե-
րիկացի պ. Ջեյմս Չիմբերսը, որը Հիւսի-
սային Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգ-
ներէջ հիւպատոսական գործակալ է
է նշանակուած Բաթումում: Բացի այդ
քաղաքից յիշեալ գործակալը գործու-
նէութեան իրաւասութեան կենթար-
կուին թիֆլիսը և փոթին:

ՆԵՐՆԱՆԻՑ.—Անցեալներում դէպք
բերեց մեզ լինել վաղարշապատ և
մտանք ժողովրդական եկեղեցին, որ
բազմիք բերմամբ արժանացանք լսելու
արժ. Յուսիկ վարդապետի իմաստա-
ւից քարոզը: Եկեղեցին լիքն էր երկ-
սեռի բազմութեամբ: մի այլ ոգևորու-
թեամբ յափշտակուած լսում էր քա-
րոզը: Նրա քարոզը վերացական չէր
այլ տեսական: Քարոզի իսկական միտ-
քն էր մարդու իրեն ճանաչողու-
թեան, ծնողական ամեն տեսակ պար-
տականութեանց, սրբական դատաւա-
րականութեանց վերաբերութեամբ ջգտ-
ւի օրինակներով քայքայում էր իւ-
րաքանչիւր մարդկային հասակի ճշտ
պատկերը և նրա գործադրելի անհեր-
քելի իրաւունքները ուղիղ ճանապարհ-
ներով ժողովուրդը հոգեկան ուրախ
սպասարկութեան տակ արձակուցաւ
եկեղեցուց և նոյնպէս մեզ չարժեց:

Ինչպէս հաւատարմաւ տեղեկացանք
պահոց մէջ ամեն մի կերակուէ տ-
առաստան ժամերգութեանը արժ.
հայր Յուսիկը վեհափառ կաթողիկո-
սի հրամանով միախառնուած է ժողո-
վրդին իւր քարոզներով:

Հայր Յուսիկն էլ միաձայն արժանա-

ւոր վարդապետներէից մէկն է և գո-
վանի դիրք ունի բոլոր իւր կոչման
մէջ: Թէև նա իւր ուսման ընթացքը ա-
ւարտել է Եջմիածնի խառնազանգուրաց
գաղափարական, բայց չենք զննել խոս-
տովանելու, որ Հայր Յուսիկը ինք-
նաշխատութեամբ ինքնակրթութեամբ
շատ առաջ է գնացել:

Էսդանդիայից դաղթած 700 հոգի
էստեր, որոնք ձմեռում էին Սաա-
րաթովի նահանգում, «Ռաբոտն» լրագրի
ասելով, կառավարութեան կարգա-
դրութեամբ տեղափոխուած են Վարսի
շրջանը, այնտեղ բնակութիւն հաստա-
տելու համար:

Մեզ խնդրում է պ. Գ. Միրզոյիսանը
հրատարակել հետեւեալը. «Որովհետեւ
այս տարի հաղիւ թէ կարողանամ
հրատարակել «Նաւակ» ծաղկաքաղը,
հետեւեալ կը խնդրէի ծաղկաքաղիս
բաժանորդներէից սպանն վերջնական
յայտարարութեանս մինչև յունիսի
1-ը, իսկ ցանկացողները, անկասկած,
կարող են անմիջապէս յետ ստանալ
իրենց վճարը»:

Հաստատ աղբիւրից իմանում ենք,
որ ճեմարանի, հոգեւոր դպրանոցների
(սեմինարիաների) համար միատեսակ
պրօգրամը պատրաստուած վերջա-
ցած է:

ՄԿՐՏԻՉ ԵՄԻՆԻ ՅՕՐԵԼԵԱՆԸ

Հասաւ վերջապէս այն անձկալի
օրը, երբ որոշուած էր տօնել մեր
հռչակաւոր գիտնական-հայերէնա-
գետ Մկրտիչ Էմինի արդիւնաւոր
գործունէութեան լիսնոմեայ յօրե-
ւանը: Ինչպէս յառաջագոյն յալտ-
նած էր՝ այդ փառաւոր հանգէսը
կատարուեցաւ Լազ. ճեմարանի շը-
քեղապէս զարդարուած դահլիճում,
որտեղ դրած էր պատկառելի ծե-
րունու թարմ ծաղիկներով պատած
իւղանկար պատկերը: Հանգիսին

առանձին շուք էր տալիս սզգալին
լուսաւորութեան մինիստր հայազ-
գի Գեղեանովի ներկայութիւնը,
որը յօրեւանի համար յատուկ ե-
կել էր Պետերբուրգից: Կէսօրուայ
ժամի 12-ին սկսան հաւաքուել
հանգիսին մասնակցող պարոններ և
տիկնալը: Ժամը մէկին եկաւ ազգ-
լուս. մինիստր պ. Գեղեանովը, իսկ
փոքր ժամանակից լետ և ինքն ա-
լեգաթը յօրեւանը, որին սրտա-
տրով սպասում էինք ամենքս:

Յարգելի գիտնականը դահլիճ
մտնելուն պէս՝ սկսուեցաւ երկա-
րտեւ ծափահարութիւն, որը շատ
յուզեց նրան: Պ. մինիստրը մօտե-
ցաւ, ողջունեց նրան և նստացրեց
իւր մօտ: Բոլորեքեան աչքերը սե-
ւեւեւ էին դեպի բազմաշխատ ծե-
րունին. նա ամբողջ մարմնով դո-
ղում էր (կաթուածահար է նա):
Լազարեանց Լիցէոնի հայկաբանու-
թեան դասատու պ. Խալաթեանը
կարգաց մի ուղերձ, որի մէջ խօ-
սում էր յարգելի գիտնականի գոր-
ծունէութեան և մատուցած ծա-
ւայութեան մասին. ի միջի այլոց
ասաց, որ Մկրտիչ Էմինը առաջինն
է եղել, որ հայերէնագիտութեան
այդպիսի պատուաւոր տեղ է տուել
գիտնական աշխարհում. այս խօս-
քերից խոր զգացում՝ ալեգաթը
յօրեւանը արտասուեց: Լազ. ճե-
մարանի վերտեստու՝ մեծ. պ. Քա-
նանովը կարգաց վեհափառ կաթո-
ղիկոսի օրհնութեան կոնդալը, ո-
րի ընթերցման ժամանակ պատ-
կառելի ծերունին կրկին արտա-
սուեց: Յետ այնորիկ Մոսկուայի
համալսարանի պ. ընկտորը յայտ-
նեց, որ համալսարանի խորհուրդը
ընտրել է վաստակաւոր Մկրտիչ
Էմինին պատուաւոր անդամ հա-
մալսարանի: Յետոյ պ. պ. Քա-

նանովը և Խալաթեանը փոփոխա-
բար կարգացին ամենայն կողմից
ստացած բազմաթիւ ուղերձները և
շնորհաւորական հռչակները, ո-
րոնցից մենք կը յիշենք միայն նը-
շանաւորները, ինչպէս՝ Ամեն. Մե-
քիսեղէկ Սրբազանից, Կ. Պոլսի Ա-
մեն. Յարութիւն պատրիարքից, Սա-
գիսեան, Աղափիրեան, Սուրենեան,
Սուքիաս սրբազաններից և Օրմա-
նեան վարդապետից և այլն. «Ա-
րարատի», «Նոր-Քարսի», «Մշակի»,
«Մեղուի» և «Արձագանքի» խմբա-
գրութիւններից. այլ և Թիֆլիսի,
Նոր-Նախիջևանի, Վարաբաղի, Բա-
գուի, Ներսէի գանազան հիմնադ-
րութիւններից (սրանցից աչքի է
ընկնում Ռ. Պատկանեանի «Նախիջ-
ւանից ուղարկած արձագանք» գրիչը):
Յետոյ Պետեր. հայ հասարակութիւ-
նից, Պետերբուրգից, Մոզդուից,
Վենետիկի միաթարեաններից և Հ.
Ղեւոնդ Ալիշանից առանձին (ու-
ղարկել էր իւր Սիւսանը), Վիէն-
նայի միաթարեաններից. Պարիզի
Ակադեմիայից (պ. Կարիէր), Լոն-
դոնի համալսարանից, Ստրասբուր-
գի համալսարանից (պ. Հիւպիւմ-
նը), Պետերբուրգի համալսարանի
արեւելեան բաժանումներից, պրօֆ.
Լեփէից (Պարիզ), պրօֆ. Միլլերից,
ուրիշ բազմաթիւ պրօֆ. և ան-
ձինքներից, որոնք եղել են նրա
աշակերտները: Մոսկուայի հայ ու-
սանդութիւնից, Մոսկ. հինգեր-
գիմնազիոնից, Վլադիմիրի գիմնա-
զիոնից և այլն: Ապա բազմաթիւ
հասարակութիւններից, ինչպէս՝ «Ар-
хеологическое общество» (ընտ-
րուած է անդամ), «Антропологи-
ческое и этнографическое об-
щество» (Ենկերութեան ներկայա-
ցուցիչը յայտնեց իւր շնորհակալ-
քը պ. Էմինի ծառայութեանց հա-

մար), «Общество русской словес-
ности» և այլն, մասնաւոր հռչա-
գիւններից նշանաւոր են՝ կոմս Լո-
րիս-Մելիքովից, պրօֆ. Ալիպովի-
կուց և այլն:

Այս բոլորից յետոյ վեր կացաւ
մեր հռչակաւոր գիտնականը իւր
տեղից և դողդուռն ձայնով յայտ-
նեց իւր խորին շնորհակալութիւ-
նը այս բոլորի համար և կոմեցու-
անել իւր փաքիկ կենսագրութիւ-
նը, բայց չափազանց յուզուած լինե-
լով՝ չը կարողացաւ վերջացնել: Թէլ
վայելեալ լետոյ՝ ամենքը մեկնե-
ցան, իսկ երեկոյեան պատրաստուած
էր ճաշկերպ, որի ժամանակ ե-
ղան ճառաթուսէութիւններ: Այսպէս
վերջացաւ մեզ համար այս անմո-
ռանալի օրը, թողնելով հանգիսա-
կաններէս վերալ ամենաքաղցր տը-
պաւորութիւն...

Այս փաքիկ նկարագրութիւնը
անելով՝ մենք կամեցանք, որ ան-
ձամբ չը մասնակցողները ալը հան-
գիսին, գոնեան փաքը ինչ գաղափար
կազմեն այս խորհրդաւոր օրուայ
մասին: Կարգադրել մասնաժողովը
մտադրել է լսու ընծաւել առանձին
գրքովով աճ բոլոր նամակները,
հռչակները, ուղերձները և այ-
լն, որոնք ստացուել են յօրեւա-
նի առթիւ:

Յ. Բողան.

Մոսկուա, 18 ապրիլի.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳԻՒՆ

«Նոր-Վար»-ի ներկայ տարւոյ 45-դ
համարում, քրոնիկոսի բաժնում
սպասած էր Վարսից բաւականին ըն-
դարձակ տեղեկութիւն, որի իմաստն
այս հետեւեալ երեք կէտերի շուրջն
է պատկեր: Նախ՝ Վարսի Առաջնոր-

վում է:
Վերջապէս ծառան կկաւ:
—Հայ տեսանք իշխանին, շատագա-
հարցրեց նրան Ամալիան:

—Տեսնոյ, տիրուհի, տեսալ, տունն
էլ ճանաչեցի, պատասխանեց ծառան
կարծես պարծնաւով իւր յաջողու-
թեան վերայ:

Ամալիան հանդիստ շունչ քաշեց:

—Ղէ, այժմ պատմիր թէ ինչպէս պա-
տահեցիր նրան, առաց Ամալիան, և
ծառան սկսաւ իւր պատմութիւնը:

—Ամինից առաջ ես գնացի Պարիզ,
նա, գիտէք, գտնվում է մեծ փողոցի
վերայ: Այնտեղի ծառաներից մէկը
զբոսն էր ես նրան հարցրի թէ
այստեղ ինչոյ է կայ, նա պատասխա-
նեց որ կայ, յետոյ ես հարցրի թէ
իմ աղան այստեղ է, նա հարցրեց թէ
ո՞վ է քո աղան, ես ասացի թէ իշ-
խան Պատման Ջոմարթիձէն. նա ա-
սաց թէ այստեղ է:

—Բայց ինչու, համար դու ասացիր
թէ դու նրա ծառան ես, գոչէ հիւ-
րանդի սպասուորը ճանաչում է նրա
ծառային:

—Ո՛ր, այդ կողմից միամիտ եղէք,
տիրուհի, իշխան Պատմանը ծառայ
չունի:

—Դու այդ դրոշմից գիտես, զար-
մացմամբ հարցրեց Ամալիան:

—Ի՞նչպէս չէ, ես վաղուց եմ ճա-
նաչում նրան, նա ոչ թէ միայն ծա-
ռայ չունի, այլ և իւր հարուստներն
ու կօշիկները ինքն է սրբում միշտ:

Ամալիան մնաց ապշած, բայց իւր
աշխարհութիւնը նա աշխատեց ծածկել:

—Բայց, դու կարծեմ շատ ես սխալ

վում, արտա չէ որ իշխան Պատմանը
հարստութիւն ու կալուածներ ունի,
ինչպէս կարող է նա ծառայ չունե-
նալ, միթէ նա այդքան ժլատ է:

—Հարստութիւն, կալուածներ, ինչ
էք ասում, տիրուհի, ո՞վ ասաց ձեզ
այդ բաները: Յիշում եմ որ ես
ծառայում եմ ձեզ և յիշում տարի է
որ ես ճանաչում եմ նրանց: Նրա հայ-
րը իրաւ իշխան էր, մի-երկու կա-
լուածներ ունէր, բայց որովն նրանց
վաղուց ծախել ու կրել է: Այս վեր-
ջին անգամն էլ ես խաբեց մի կա-
խիկից իշխանի ու նրանից մի քանի
հազար բուրդ պարտք առնելով՝ գնաց
հեռու երկրներն ման կկաւ: Երբի նա
այդ փողոցն էլ է վերջացրել, որ ար-
դէն վերադարձել է այստեղ, նա ժլատ
չէ, տիրուհի, եթէ նա ժլատ լինէր
այժմ հարուստ մարդ կը լինէր:

Ամալիան ամբողջ մարմնով գոզաց,
Նախազգացմուն էր այդ թէ գիւրա-
հասնութիւն, յայտնի չէր, բայց նա
հաւատաց իւր ծառայի խօսքերին:

—Ո՛րտեղից գիտես դու այդ տեղե-
կութիւնները, Բանդ, հարցրեց նա ծա-
ռային աջքան նուազած ձայնով, որ
եթէ Բարոն շատ ծերացած չը լինէր,
կը նկատէր ինչոյ իւր տիրուհու վեր-
գովմունքը:

—Մտածները ամեն բան գիտեն,
տիրուհի, ծառաների հասարակութիւ-
նը տեղի շատ զաղտնիքներ գիտե-
քան թէ քաղաքի մեծ կրտսր:

—Ինչու ուրեմն այդ բաները նրանց
տէրերն էլ չը գիտեն:

—Պատճառը շատ պարզ է, տիրու-
հի, որովհետեւ ծառաները իրենց տե-

րերի հետ մասնահաթ անկու իրա-
ւունք չունին:

—Եթէ իշխան Պատմանը այդպէս
մարդ է, ինչու ուրեմն նրա պատուի
համար ինչոյ էր նա արքել, իբրի մի
նոր գիտ արած հարցրեց Ամալիան:

—Բարոն ծիծաղեց և ապա հեղու-
թեամբ նկատեց:

—Ախար մի հարցրէք, տիրուհի, թէ
ինչ մարդիկ էին նրա ընկերները... մար-
դիկ եմ ասում, որոնց դուք ասում էք թէ
թաղիկ:

—Լաւ, չարուհեակելի յետոյ ինչ ե-
ղաւ իշխան Պատմանը:

—Հա, մէն էի ասում, երբ իմացայ
թէ իշխանը այնտեղ է, ես հիւրանոցի
դռնում սպասեցի, Մօթը կտկեց, ես
կարծում էի թէ հիւրերը երկուր կը
մնան այնտեղ, բայց սխալվում էի:
Մի ժամ չգնացեց և տեսայ որ նրանք
գոչելով ու երգելով դուրս եկան: Ես
հիւրանոցի դահլիճից, իշխան Պա-
տմանը դուրս գալով փողոց չուտով բա-
ժանուց իւր ընկերներից, ես հետեցի
նրան:

—Ուրեմն:

—Ոչ, տիրուհի, դուք մի չտապէք,
եւ ինչոյն բոլորը կը պատմեն, Հա,
այն էի ասում, ես նրան հետեցի:
Իշխանը արեւած էր, բայց ոչ, շատ էր
քրքած, մինչև մօտակայ կառքերին
հասնելը նա քիչ էր մնացել, որ մի
քանի անգամ գետին գլորուէր: Երկու-
անգամ ես նրան բռնեցի, բայց նա
ինձ հայհոյեց, ի հարկէ նա ինձ չը
ճանաչեց: Վերջապէս նա նստաւ մօտ
կանգնած կառքի մէջ, ես էլ նրա ե-
տե կանգնած կառքը ցատկեցի:—Լ՛ի,

ասացի կառապանին, առաջ չը վա-
ղես և ոչ էլ յետ, քսան քայլ միայն
հեռու, քան այդ ասալին կառքից:
Կառապանը, գիտէք, մի գիւղացի էր,
նա իմ հրամանը լաւ կատարեց...

—Լաւ, վերջացրաւ, յետոյ որ կողմ
գնաց իշխանը, անհամբերութեամբ
ընդհատեց Ամալիան:

—Իսկայն, տիրուհի, ինչոյն, նա գը-
նաց ուղղակի դեպի Մոսկովայայ
բալկան և մտաւ մի ննդ փողոց:

—Յետոյ:

—Եւ յետոյ կառքից ցած իջաւ մի
փաքիկ տան առաջ և մտաւ նրանիւր,
քին յարկը:

—Դու այժմ ճանաչում ես ուրեմն
այն տունը:

—Այո, աչքերս վախկարող եմ գրո-
նել:

—Լաւ, գնա Բայց առաւօտը վաղ
կարթիկ, ես քեզ հետ պիտի գնամ
այդ տունը:

—Շատ բարի:

—Մօրս և ոչ էլ աղախինն ոչինչ
չը խօսեա քեզ պատուիրածներին մա-
սին:

—Չեմ համարձակուիլ, պատասխա-
նեց Բարոն և դուրս գնաց:

—Ոչ, ես հարցնում եմ ծառային թէ
դու ծրարից գիտես այդ տեղեկու-
թիւնները, խօսեց ինքն իրեն Ամա-
լիան, Ահ մի գազանիկ, որը չը գի-
տէ իմ մայրը, բայց իմ ծառան ար-
դէն գործակցում է նրա մէջ: Ահ ին-
չու ընտանեկան զաղտնիքները ծա-
ռակ չեն մտած ծառաների հասարա-
կութիւնից: Եւ մենք ողորմելիներ
որ ամուսնական ընտրութիւններ մէջ

(Սը շարունակուի)

JOBE-
հաւա-
ւո-
որովս-

կացաւ
իւր
լալու-
ւթեցու
ւթիւ-
լինե-
լի: Թէ-
նեկնե-
տուած
սկ ե-
լալուէս
անմու-
ղիսա-
ցը տը-

թիւնը
ան-
համ-
ըստի
որովս
անձն
կեցը,
եւ ալ-
եւեկեա-
ան,

նեւ

45-դ
մասն
ին ըն-
մաստ
չուրջն
աջնոր-

կար-
անգամ
ած եւք
խնինե-
ի դու-
ան զան
թոն Զօ-
նի նրա
ածնելի
սկ նրա
իմ ծա-
համար-
ար սա
էն:
մալիան
ը ճըշ-
ախտա-
ու կանգ-
նուեալ
որ Պա-
գետ մի
արդ լի-
ն նրան
գառակեց

դը ու Սինդի հրամանն ուսուցչաց ուս-
կաց վերաբերեալ «մի քանի ամիս»
առանց ուշադրութեան է թողել: (Բ).
Ղարսի ուսուցչինքնին միայն երեքն
(չորս պէտքէ յիշել) Թիֆլիսի Հայոց
Բարեգործական Ընկերութեան իրա-
ւասութեան ներքոյ գտնուած դպրո-
ցապատկան դրամադրութից ստացել են
իրենց ապագային համար ինքն
ներքին (միջին օրս ունէն չեն պաշտէ): Գ) ու
Աղտանեանն համանկըր ուսնիկներին
պարտքեր է հանել «առանց ուսուցչի
համաձայնութեան» և հաւատարմա-
լու թէ՛ արդեօք ուսուցչից պարտա-
կան է այդ պարտքը վճարելու թէ՛
նչ:

Զեր օրաթերթի էջերն ստիւ լինե-
լով երկարօրէն պատահական համար
կարծեմ, թող կ'ստաք համառօտապէս
ջրելու վերս յիշած զբախտութիւն-
ներն:

Ա. ու Սինդի հրամանն (ինչպէս է
իմ անուամբ) ստացուել է Ղարսումն ու
Աղտանեանի բացակայութեան ժամա-
նակն, իսկ ինքն անձամբ ստացել է
իւր վերադարձից յետոյ նոյնմերթի
վերջին և ապա համաձայն հրամանա-
գրի՝ հոգաբարձական ժողով է կազ-
մել զեկտեմբերի 10-ն, որի հիման
վերայ խնդրել է Բարեք. Ընկերու-
թեանից վերս յիշած անձանց համար
ապագային ուսնիկներն վճարել. թէ՛ ու
Առաջնորդի գրութիւնն առ խոր-
հուրդն ընկերութեան և թէ՛ դու-
մար ստանալն նոյն ընկերութեանից
կատարուել է եւք ճառագայթն ուրիշ
միտել է «մի քանի ամիս» գտեց պ.
թիֆլիսից սրբազանի բացակայու-
թեան ամիսներն եւ հաշուած է: (Բ).
Պ. լրատուն չարտնական է ասելով
մինչև օրս ոչինչ չեն ստացել Ղար-
սումն քննակող ուսուցչինքնին իմ
ստացած պաշտօնաւոր գրութեան վերայ
հիմնուելով՝ յայտնում են որ Ղար-
սումն եղած լուրս ուսուցչինքնին ի-
րենց պատկերներն հեղինակէ պաշտ-
եմը 24-ից (85 թ.)
մինչև մարտի 15-ն (86 թ.) եթէ հար-
կը պահանջեց եւ հրապարակաւ կը
հրատարակեմ մի առ մի թէ՛ ինչ ու-
սուցչի ինչքան է ստացել և թէ՛ որ
ամառվուրում իսկ թէ՛ ինչպէս ե-
ղաւ, որ չը յաջողուցաւ ուսումնա-
բանները փակուելուց յետոյ վճարել
մնացած երեք ամիսներն ուսնիկները
այդ կարծեմ ուսուցչինքնին լաւ յայտ-
նի պէտքէ լինի, քանի որ երկրորդ
կրտսեան թոշակներէ 1200 լուրջու
փոխանակ հաւաքեցինք եւ Բակովը
քահանայ Մ. կրտսերուհին և մի
քանի պատուաւոր անձնք մօտ ութ-
սուն լուրջով միայն (այն էլ յետ էին
պահանջում), չը նայելով որ Առաջ-
նորդն քանիցս անգամ քարոզեց և
լորդորեց եկեղեցումն, որ ծնողներն
վճարեն թոշակներն: Այդ գործուն
առանձնապէս աշխատանք յոյց տուեց
տէր Զակար հայրն, որը՝ բացի այդ
հարգալիցութեան արժանի գործից՝
յօժարակամ մասնակցել է յօդու ու-
սումնաբաններին թէ՛ նուէրներ հաւա-
քելուն և թէ՛ ուսուցչաց հետ «տե-
սիս» մտնողութեան լիթէ երկրորդ կի-
սամից թոշակներն հաւաքուելին լը-
րիւ այն ժամանակ ուսումնաբանա-
կան վարչութիւնն էր: Զէք զօժու-
րանալ խորին ինչ պէտքէ անէինք,
որ յաջողութիւն չ'ունեցանք, եկեղե-
ցու վերայ յոյս գնել չէր կարելի ու-
րովհետեւ նրա արքայութիւնն ու ոք
չի ուրանալ Բարեգործական Ընկերու-
թեան գրամաղլիս նուէրներն պայման
եւ յայտնի էր (եւ անձամբ փորձեցի),
ինչքան էլ՝ որ վճարեցինք մեռ չնոր-
հակալութիւն հետեալս վնասած ու-
սուցչինքնին պէտքէ սպառելն մինչև նոր
կրտսերների հաւաքուելն:

Գ). իսկ երրորդ մարի մասին կ'ա-
սեմ որ վերջում պարագիւր մաս-
կական գրադարանին ուսումնաբա-

նին և թատրոնին են հասնելի որոնք
պարտական մնացած բոլոր ուսուցչի-
նեքից հանուած են: հիմնուելով իրենց
տուած «չէ» խօսքերի վերայ, այս
կարծեմ լաւ գիտէ պ. թիֆլիսից ու-
րինն այստեղ գտնուած իւր և ար-
անջալու ոչինչ չ'կայ:

Ղարսի հոգեւոր դպրոցներին
Նախկին տեսուչ՝ Գր. Երզնկեանից,
17-ն ապրիլի 1886.
Թիֆլիս:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ՊԱՐԻՍԿԱՍՏԱՆ. «Köln. Zeit.» լրագ-
րի Պետերբուրգի թիֆլիսից գրում է
հետեւեալ. «Սկսեալ այն ժամանակից,
երբ Ռուսիան սիրեց Անդրկասպեան
նահանգները Պարսկաստանի և Ռու-
սիայի յարաբերութիւնները լաւացան,
այնպէս որ վերջինիս աղիւցեցութիւնը
հետզհետէ սաստկանում և զարգանում
է թէ՛ հրանում: Այստեղի արտաքին
գործերի մինիստրութեան ստիպան
դեպարտամենտի անխոնջ աշխատու-
թիւնները շնորհիւ յաջողուեցաւ հե-
ռացնել պարսկական զորամարի միջից
աւստրիական ծառայողներին և փո-
խարինել նրանց ուսումնական ծառայող-
ներով: Այս մի քանի տարի է, ինչ
պարսկական զորամարի մէջ ներմու-
ծած է ուսումնական վիճակական կար-
գը և ամեն մի տեսակ վէճիկ զլիսաւոր-
ները ուսումնական տեսուչ է: Հեծելազոր-
ների տեսուչը, որը միևնոյն ժամանակ
առաջնորդ է և ուսումնական ընկերու-
թիւններին, գնդապետ է մահմեդական
շտաբի շտաբաւորում է պարսկա-
կան լեզուին, հաշուած է ինչպէս
մի խելոք մարդ: Նրա մերձակա օգ-
նականը նախկին գերմանական (Սակ-
սօնայի) սպայ պ. ֆոն Լյուսնըն է, որը
վերջին ուսումնական պատերազմի
ժամանակ անցաւ ուսումնական զորա-
ւորման մէջ: Պարսկաստանը վերջին
ժամանակներում մեծ ծառայութիւն-
ներ է անում Ռուսիային, թող է տա-
լիս ուսումնական զորքին անցնել իւր
հողով և ներկայումս այստեղի կառա-
վարութեան հետ երկաթուղիներ չի-
նելու մասին բանակցութիւններ է ա-
նում: Պարսկական էր պարսկական
բարեկամութիւնը շատ օգտակար էր
Ռուսիայի համար, մանաւանդ առաջ-
նական տահմանի վերայ Անդրկաս-
կան ընդհանրաւոր ժամանակ: Այս բա-
րեկամութեան հետեւում պաշտպանը
այստեղի պարսկական դեսպան Ասե-
դուլա խանն է, որը շատ է յարգում
Ռուսիային: Մտերմում նա հրապա-
րակաւ մի քանի բարձրաստիճան ան-
ձանց շնորհում յայտնեց, որ խրապա-
յում քրիստոնեաներին և Ասիայում մահ-
մեդական ժողովրդի ապագան պատ-
կանում է Ռուսիային:

ԲԻՐՄԱ. Հնդկա-Չինաստանից վատ
լուրեր են հասնում Անգլիային: Բիր-
մայում բրիտանական զօրքի գրութիւ-
նը հետզհետէ վատթարանում է: Բիր-
մանական մայրաքաղաք Մանդալայը
համարեա թէ՛ առանց պատերազմի
առնուեցաւ, բայց սկսեալ այն օրից,
երբ անգլիացիները տէր դարձան այդ
երկրին, նրանց գործը անյաջող և վատ
ընթացք ընդունեց: Բնիկները չեն
հաշտուում անգլիական տիրապետու-
թեան հետ: Բիրմանիայի մայրաքա-
ղաք Մանդալայը երկու նահանգա-
պետներին աչքի առաջ հրգնի մատ-
նուեցաւ, բայց այդ հրգնը այնքան
զգալի չէր, որ անգլիացիները համար
որքան Բամի մօտ ապստամբներից
կապիտան Ուսուի ջարդուելը ու յաղ-
թուելը: Այդ ժամանակ Տիրաւ թա-
ղաւորի համարհները և կուսակցուե-
րը ժողովրդի օգնութեամբ զաւաղրու-
թիւն գործ դրին անգլիացիների դէմ
այնպէս որ Հնդկաստանի փոխարքա

լորդ Գլաֆֆերինը կարեւոր համարեց
եւսանդուն միջոցներ գործ դնել ա-
ւելի հիմնաւոր կառավարութիւն հաս-
տատուել Բիրմանիայում «Temps» լրա-
գրին լոնդոնից գրում են, որ լորդ
Գլաֆֆերինը զօրք և զրամ է պահան-
ջել բրիտանական մինիստրութիւնից
Բիրման նորից տիրելու համար:

«Polit Gorresp.» լրագրին Սկոթլա-
նդից գրում են, թէ Հոսկինգ և Պո-
վա նահանգների բնակիչները պատ-
գանաւորութիւն են ուղարկել Վ. Պո-
լիս խնդրելու, որ իրենց պատկանեալ
հողաբաժինը կառավարութիւնը գիշու-
մըն չանէ: Մօնտենեղոյին Պատգա-
մաւորութեանը Պրիդլինում բռնեցին
և յետ տարան Սկոթլանդ, ուր Զե-
վիդ-փաշայի կարգադրութեամբ կա-
լանաւորուեցաւ: Այդ վէպը առթիւ
այս նահանգի ժողովուրդը շատ վեր-
դաւում է և Բ. Գոսկը հրամանագրել
է Զեվիդ-փաշային անշուշտ գնալ Հու-
սկինգ:

Բիրմանիայի Մանդալայ քաղաքից
հեռագրում են «Times» լրագրին թէ
Ուսա կապիտանի հրամանատարու-
թեամբ 200 հոգուց բաղկացած մի-
գունդ գնաց ոչնչացնելու Բամից 30
վերստ հեռու լեռների մէջ գտնուած
կաթիլն ցիկի ապստամբ զիւղը, բայց
պատամենները հետ կուռելու ժամա-
նակ ստիպուեցաւ նահանջել: Վերա-
ւորուեցան կապիտան Ուսա, մի
սպայ և եօթ զինուորներ: Մանդալա-
լայից օգնական զօրք է գնացել Բա-
մա: Ապստամբների գլխաւոր ուղի գը-
տնում է Ալայի մօտ, որի բերդա-
պահ զօրքը բաւականին ուժեղ է:
Ապստամբները յարձակուեցան Մին-
հանդէս կենտրոնատեղի վերայ, թի-
կիւրով կապիցին բերդապահ զինուոր-
ներին և զաւաղարարայ կերպով սպա-
նեցին 20 հոգի: Բիրմայի գործերի
գրութիւնը շատ վատ է:

ԽԱՆՆԼՈՒՐԵՐ

Մադրիդի խիլիկերդո եպիսկոպոսի
վերայ արքանական արձակելու մա-
սին, եւրոպական լրագրիւնները հազոր-
գում են հետեւեալ հանգամանքներն տե-
ղելութիւնը: Հեռագրի հազորքած այն
լուրը, որ իւր թէ կաթիկոպոսը չաղ-
կազարդի օրը պատրուի մատուցա-
նելու ժամանակ վիրաւորուեցաւ, ճիշտ
չէ: Յանցանքը պատահել է ու խի-
կոս եկեղեցւոյ գաթիւն հէնց այն
ժամանակ, երբ եպիսկոպոսը գուրս է
եկել կառքից: Այդ ժամանակ Գա-
նջօտաւ կօտիլա անունով մի քահա-
նայ մօտեցաւ նրան, իւր թէ մաշն
համարները, շատով հանեց զբոլա-
նից մի մեծ արքանական և երեք ան-
գամ արձակեց եպիսկոպոսի վերայ:
Ի՛նչ այս յանցանքը վաղօրօք նախա-
մտածած էր, երկուս է նրանից, որ
ինքը յանցաւորը այդ մասին գրաւոր
կերպով յայտնել էր Մադրիդի լրա-
գրիւններին: Շատերն ստուի են, թէ
յանցաւորը խելագարուած է, իսկ շա-
տերն էլ ասում են, թէ վրէժ առնե-
լու նպատակով է գործել յանցանքը:
Բանը նրանումն է, որ խիլիկերդո ե-
պիսկոպոսը խիստ էր վարվում իրեն
ստորադրեալ հոգեւորականների հետ
և մանաւանդ աշխատած էր վերա-
կանդներին նրանց մէջ մաքրութիւն
կարգապահութիւն և բարոյականու-
թիւն: Որքանի համար նա արգելել
էր անբարոյական քահանաներին խո-
տովանացնել և հազորդել ժողովրդին
և խառութեամբ արգելել էր նրանց
պահել իրենց մօտ զհանել և գեղեցիկ
աղբիւններ: Այդ տեսակ անբարոյա-
կան քահանաներից մինը հէնց վերա-
յիշեալ Գանջօտաւ կօտիլան էր, որը
յիւր վատ վարքի համար զրկուած էր

տեղից և բացի դրանից պատարագ ա-
նելուց և հազորութիւն տալուց: Ա-
սում են, թէ վերջին ժամանակներու-
մըս նա շատ թշուառ դրութեան մէջ
էր, մինչև անգամ ծառայութիւն և
ժամակուցութիւն էր անում: Քննելի
հարցին, թէ ինչո՞ւ գործեց նա այդ
յանցանքը, կօտիլան հեղինակը պա-
տասխանեց թէ՛ «նա մարդ չեմ—եւս
միայն իմ պատուի վրէժն առայ» ու-
րովհետեւ իմ բոլոր խնդիրներս նա ա-
ռանց հետեւանքի թողեց: Այս լու-
րը Մադրիդում սեծ յուզումը պատ-
ճառեց: Երբ այդ բանի մասին յայտ
նեցին Բիրմանի թագուհուն, նա ըս-
կրեց բարձրաձայն լալ: Ամբոխը կա-
մեցաւ մարդասպանելն պատառ պա-
տառ անել: Բայց ստիպանութիւնը
արգելք եղաւ խիլիկերդո եպիսկոպո-
սը տաղանդաւոր ճարտասան էր, վա-
ղուց հետէ նախագահում էր պատգա-
մաւորներին ժողովում և ծերակոյտի
անդամ էր: Նա յայտնեց, որ անձամբ
յանցաւորին չէ ճանաչում: Մահից ա-
ռաջ եպիսկոպոսը հեռագրով ստացաւ
պապի օրհնութիւնը:

Սեր Սպենս Ս. Զօնը իւր «Գայիտի»
կամ սե հասարակագիտութիւն» վեր-
նագրով գրքի մէջ Վօդուի պաշտող
գաղտնի կրօնական ազանդաւորների
մասին հազորքում է վերին աստիճա-
նի հետաքրքրի տեղեկութիւններ: Վօ-
դուն մի անթոյն օձ է, որին պաշ-
տում են Աֆրիկայի խալիւլիները: Այս
ազանդի անդամները բաղկացած են
ոչ թէ միայն հասարակ գաթի մարդիկ-
ներից, այլ նաեւ բարձրաստիճան ան-
ձինքներից: Նրանք ամենքն էլ եր-
բուր են իրենց կրօնի գաղտնիքը ե-
րան չը հանել, ի հակառակ գէպս
մահու կը մատուցի յանցաւորը: Այս-
պիսի խոտութիւնը շատ պարզ և հա-
կանալի է, եթէ հաւատարմ այն ամեն
բաներին, ինչ որ լինում են այդ օձա-
պաշտ ազանդաւորների գաղտնի ժո-
ղովներում: Ժողովը բացուելուն պէս
սկսում են աղօթք կարդալ և իրենց
ստատածութեան գութը և սղորմա-
ծութիւնը շարժելու համար զօնը են
մատուցանում ոպիտակ աքաղաղ, սպի-
տակ այծ և որը զլիսաւորն է «անեղ-
ջուր դառը» այսինքն մարդկային էակ:
Վօդու օձը ունի զլիսաւոր քուրմ պա-
պալայի և զլիսաւոր յրմուհի—մամա-
լայի: Վերջինիս գրքի հեղինակը պատ-
մում է, ինչպէս հաւատարմ փաստ, որ մի
ամբողջ իւր քրքի 8 տարեկան աղջկան
մատաղ արեց, որից յետոյ կերան նը-
րան օձապաշտները: Երկուսներին նը-
րանք ձեռք են բերում կամ յալիւտա-
կութեամբ, կամ մանկաբարձների միջ-
նորդութեամբ, որոնք երեխային ծնե-
լուց յետոյ մի քանի օր թաղցնում
են և յետոյ յանձնում այդ մարդա-
կներին: Ահաւարակ մարդակերու-
թիւնը սատակ տարածուած է այդ
կղզում: Մանկաբարձները և գրեպնե-
րը Գայիտի կղզում այնպիսի բոյսեր
գլխուն, որոնք մարդուն կեղծ քան են
պատճառում: Կեղծ մեռեալների մա-
հից յետոյ, լինի նա հառաւորութեան
կամ նրա կրթելի: Երեխան թէ՛ կեն-
դանի է, սակայն անզգայացած է ու
թմրած: Բոլոր բժիշկները զարմացած
են այս անսովոր և չը լուծած երեխայի
վերայ: Կնոջ կրծքը արդէն սկսել է
կապտել և վատնել է սպառնում նրա
կեանքին: Բժիշկները վճռել են կարել
կրծքի միւր և այդպէս ազատել թը-
շուառ գեղջիկուհուն, որին հասարա-
կութիւնը մեծ բազմութեամբ այցե-
լում է հիւանդանոցում:

երկրի կառավարութիւնը ֆրանսիա-
ցիների ձեռքից անցաւ տեղական կա-
ռավարութեան ձեռքը:

Ստարո-Կոնստանտինովից հազոր-
գում են հետեւեալ վրդովեցուցիչ և
սրտաճմնիկ գէպքի մասին, որը ամ-
բողջ դաւաճում ընդհանուր խօսակ-
ցութեան նիւթ է դառել: Կօրիլ գիւ-
ղի մի աշխրացեալ գեղացի, որը ու-
նէր առաջին կնոջից երեք զաւակի
(մինը 7, միւսը 5, երրորդը՝ 3 տարե-
կան, երկու արու զաւակ և մի գուռ-
տըր), երկրորդ անգամ ամուսնացաւ:
Պատկից յետոյ գեղացիկ և ջահել կի-
նը ասաց ամուսնուն. «Եթէ կամե-
նում եմ որ ես քեզ հետ ապրեմ ա-
զատիւր ինձ երեխաներիցը» և յաճա-
կուեալ էր մարդու հետ երեխայոց
համար: Անգութ հայրը սատակ ու-
րելով կնոջը և վախենալով, որ մի
գուցէ նա թողնէ իրեն, մի սարափե-
լի ստոնամանիք երեկոյ լոնջ ձիւրը,
նստեցրեց իւզակի մէջ երեխաներին
և ասաց նրանց, թէ՛ գնալու են ան-
տառ փայտ կտրելու և տարաւ զա-
ւակներին հինգ վերստ գիւղից հեռու
անտառը: Երբ տեղ հասան, հայրը
յարդ փոքր, նստացրեց որդոց նրա
վերայ, փաթաթեց նրանց հնաւի շո-
րերով, հրամայեց նստել այնտեղ, մին-
չե ինքը վայտ կը ժողովէ, որից յե-
տոյ և վերադարձաւ տուն: Մի քանի
ժամանակից յետոյ, երեխաներին զը-
տան անտառում սառած. երեքն էլ
նստած էին ծառի տակին և սղմուած
գրկել էին միմեանց: Դաժան հօրը և
նրա կնոջը կարանաւորեցին, նրանք
ինչպէս ստուծ են, արդէն խոտախա-
նուկայն իրենց յանցանքի մէջ և պատ-
մեցին հանգամանքներն իւրեք եղբւ-
րան: Ներկայումս յանցաւորները
գտնվում են քաղաքային բանտում:

«Одес. Нов.» լրագրին խերսօն քա-
ղաքից մի չը լուծած գէպքի մասին
հազորքում են հետեւեալ. «Մի գիւղա-
ցի իւր կնոջ հետ սայլով քաղաքից
վերադառնում էր գիւղը: Զանկաթը
նրանք լսեցին հեռուից մի անսովոր
ձիւ, որը հետզհետէ սաստկանում էր:
Զայնի հետքը բռնելով, նրանք գնա-
ցին և մօտենալով ձայնին, գտան ճրդ-
ճրդուած հագուստով մի 8 ամսական
երեխայ: Սրտացառ տուեալները վեր-
ցին նրան սայլի մէջ և գիւղացին
խնդրեց կնոջից ծիծ տալ թշուառ ման-
կանը: Հէնց որ երեխան ծիծը բերան
առաւ, կնոյ իսկոյն մի ստիպալի ձիւ
արձակեց... Երեխան բոլոր ուղիով իւր-
բիւ էր ատամները խոզճ կնոջ կրծքի
մէջ, իսկ ինքը համարեայ թէ՛ քարա-
ցիկ էր: Մարդ ու կին որքան աշխա-
տեցին զատուել երեխային կրծքից,
չը կարողացան, ուստի ստիպուեցան
կրկին վերադառնալ քաղաք և գիմե-
ցին ուղղակի հիւանդանոց: Բժիշկները
ես ինչ հնարք գործ դրին, չը կարո-
ղացան ազատել խոզճ կնոջ ստիպա-
լի տանջանքներից և երեխայի ատամ-
ները նրա կրծքից: Երեխան թէ՛ կեն-
դանի է, սակայն անզգայացած է ու
թմրած: Բոլոր բժիշկները զարմացած
են այս անսովոր և չը լուծած երեխայի
վերայ: Կնոջ կրծքը արդէն սկսել է
կապտել և վատնել է սպառնում նրա
կեանքին: Բժիշկները վճռել են կարել
կրծքի միւր և այդպէս ազատել թը-
շուառ գեղջիկուհուն, որին հասարա-
կութիւնը մեծ բազմութեամբ այցե-
լում է հիւանդանոցում:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

«Ն Ո Ր Գ Ս Ր»-ի
ՀԻՄՆԻՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ
23 Ապրիլ
ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ. Բարձրագոյն հրա-
մարում է Գործատի ուսումնական

շրջանի կառավարութիւնը փոխադրել Դոքտորի Բիգա:

Միջնորդների մասնաժողովը կարգաւորեց շարունակել պուրիկն 80 կ. պրեմիա տալը մինչև 1886 թ. յուլիսի մէկն եւրոպական տօնաւաճառանոցները արտահանած շաքարաւոր կամ բաժինագի համար: Տալ առանց պրեմիա վերադարձնելու 80 կ. պուրիկն, բացի ակցիդ վերադարձնելուց 1886 թ. մայիսի 1-ից մինչև 1891 թ. մայիսի մէկը Պարսկաստան կամ Միջին-Ասիա արտահանած շաքարի համար: Բնդւմին պրեմիայով մաքուր շաքար արտահանելը թույլատրւում է 98%¹⁰ եւրոպական տօնաւաճառանոցները արտահանած շաքարի պրեմիայի համար այժմ ունենալով ժամանակաւոր լիցիցը այլ ևս չի շարունակուել:

Մարտի 20-ից Տվերի և Մագիլեվի ազնուականների բանկի բաժնուհիները սկսեցին իրանց փոխաւորութիւնը: Երեկ Կայսերական տեխնիքական ընկերութիւնը հանդիսաւոր նիստով տօնեց Ելեքուրամազնիական հեռագրի հարստութիւնը Տիւրքիայի հարկեր ամէտայ ծընդեսն օրը: Նիստում մասնակցում էին. գեներալ Բեզուլը, պետական բանկի կառավարիչ Յիմսէրը և բազմաթիւ ժողովուրդ: Տիւրքիայի գիւտի մասին Լուիսյանի խօսած ճառից յետոյ, փորձի ենթարկեցին նրա գործիքը, և հեռագրական տեսուչ Պիտարիսիկն տեղեկութիւն տուեց Տիւրքիայից յետոյ եղած հեռագրական գործի գարգացման մասին: Սրանից յետոյ կարգացուեցաւ Ռուսիայից և արտասահմանից ստացած շատ հեռագրիներ: Առաջին հեռագիրը կարգաց մեծ Իշխան Նիկոլայ Նիկոլայիւի աւագի ճարտարապետական մասի գեներալ-տեսուչը, որի մէջ լայնում է, թէ Ելեքուրամ-տեխնիքական գործը,

որին կատարեալապէս հիմք դրեց Ռուսիայում Նիկոլայա 1-ին կայսրը, արագութեամբ առաջ կընթանայ, շնորհիւ Տիւրքիայի հետեւողների, նրան սիրողների և լարողների:

ԽԱՐԱԿՈՎ. Դատաստանական պալատի երկրորդ գեպարտամենտը Տագանրոգի մաքսատան գեղձումների վերաբերեալ նոր վճիռ կայացրեց. Վալիանոն արգարացու: Հինգ-գաղտնիկ մաքուր վճուեցաւ պահանջել թղթագրամներով: Սֆաւելոյից պահանջը սպիտեցաւ մինչև 8000 ռ.:

ՏԱՄԲՈՎ. Ազնուականների բանկի հետ միանալու մասին ֆինանսական միջնորդութեան կողմից արած առաջարկութիւնը հողային փոխադարձ կրեդիտի ընկերութեան ժողովը ընդունեց հետեւեալ լրացուցիչ պայմաններով. փոխառուները, առանց դատարարի գնահատութեան, օգտուում են ազնուականների բանկի իրաւունքներով. 100 ռուբլի մետաղական գրամին վճարում են 6% թղթագրամ: Երկարամասնական փոխառութիւնը լինում է համաձայն ազնուականների բանկի կանոնադրութեան: Կարծ ժամանակամիջոցի փոխառութիւնները փոխարկւում են երկար ժամանակամիջոցի, կամ թէ ազնուականների բանկը շարունակում է կարծ ժամանակամիջոցի փոխառութիւնը: Երաւունք է տրվում ոչ ազնուականներին կըրկին յետ գնելու իրենց կալուածքները: 100 ռ. մետաղ գրամը փոխվում է 100 ռ. թղթագրամի հետ: Իրաւունք է տրվում 10 տարուայ ընթացքում 100 ռ. մետաղ գրամի տեղ 125 ռ. թղթագրամով հանգչումն գործել, հաշուելով պահեստի գրամազլիւից 5 ռուբլի հանգչումը:

ԱԹԵՆԻ. Դեպոսիտների երեկուայ կայացած ժողովում ոչ մի վճիռ

չը կայացաւ: Սյուրի հեղինական թագաւորի ծննդեան օրուայ առթիւ, ընդր դեսպանները հրաւիրուած են ներկայ գտնուելու մաղթանքին:

Սիրով գործը վերջացնելու համար, պետութիւնների կառավարութիւնների մէջ ուղղակի բանակցութիւններ են լինում: Համաձայն Անգլիայի առաջարկութեան, հինգ պետութիւնների ներկայացուցիչները համաձայնեցան իրենց մէջ գիտութեամբ մասին աւելի հաւաստի տեղեկութիւն պահանջել Գելիանիայից: Յունաստանի հասարակական կարիքը հաւառակ է ամեն մի գիշումին, մինչև որ միջազգային նաւատորմիչը չը հաւանայ լուսական ջրերից:

Լարիսից ստացած լուրերը հաղորդում են, որ Թիւրքիան իւր գործը տանում է գէպի լուսական սահմանազուրկը: Այն լուրը, որ իր թէ Իտալիայի ներկայացուցիչը խաղաղական ոգով գրում հրահանգ է ստացել, հաստատուում է:

Անգլիական դեսպանութեան մէջ ասում են, որ շուտով կը գայ այստեղ միջազգային նաւատորմի և միւս մասը:

24 Ապրիլ. ՄԵՐՎ. Ապրիլի 13-ին ռուսական և անգլիական կոմիտեները եկան Չարշաբէ և այնտեղ Զատիկը տօնեցին: Տօնի առթիւ փոխադարձ ուղեւորութիւններ արին: Աշխատութիւնները շարունակուում են:

25 Ապրիլ. Ապրիլի 24-ին այստեղ լիտու կնիւ տեղի ունեցաւ անշխանականների և ոստիկանների մէջ. մի քանի գինիամոլով լիք ռուսները ձգուեցան. 3 ոստիկան ուղանում է, 29 վիրաւորուած: Անշխանականներից սպանուած է մէկ հոգի և վիրաւորուած են 26 հոգի: Շատերին կալանաւորեցին:

ԿԱՅՐՈ. Լուր է ստացուած, որ Մահգիի տեղապահը Խարտումումն է և արշաւում է Գոնգօլի վերայ:

Խմբագիր հրատարակիչ
ՍՊԱՆԻԱՐ ՍՊԱՆԻԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ռուսերէնից փոխադրած եմ հայերէնի «ԳՈՒՍՏԱՒ ՎԱՋԱ» պատանեկան ընտիր պատմական վեպը և շուտով լանձնելու եմ մամուլին: Այս հանգամանքը լայնում եմ ի գիտութիւն թարգմանիչներին:

Ս. Վեհապետեանց.

5-1

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Ծանուցանում է ի գիտութիւն ընդհանրութեան, որ առաջիկայ մայիսի 2-ին, ժամը 12-ին, իւր ներկայութեամբ նշանակուած է քաղաքին պատկանեալ հողի աճուրդ գալ շինելու համար պայմանագիրը կապելու օրից երեք տարի ժամանակով: Այն անձինք, որոնք կամենում են աճուրդին մասնակցել, կարող են պայմանները կարգաւ փորձութեան կանցելը իրարում առաւօտը ժամը 9-ից մինչև 2-ը:

2-1

Պ Ա Հ Ե Ս Տ
ԿԱՐԵՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ
Գ Ո Ր Ծ Ո Ս Ո Ւ Ն
Նոր պատեն-
աի տէր
կատարելագործում
ԿԱՍԱՐԵԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱՅՈՒՄՆ
Ծախվում է
ԺԱՄԱՆԱԿ ՏԱՆՈՎ
Միակ գործակալ է Ֆ. Առաքելյան. Թիֆլիս
Երևանի հրապարակ. տ. Տէր-Աստուածատրեանց
100-51

ՅԱՐԱՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳՆԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵՆԻ ԸՆԿ.

Չորեքշաբթի, ապրիլի 30-ին «Արմենիա» (Armenie) շաքենաւը, նաւապետ Շէլա (Scheult) դուրս կը գալ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսոն, Կ. Պոլիս և Մարսէլլ:

Տեղեկութիւններ կարելի է իմանալ ընկերութեան գործակալներից. Բաթում պ. ԳԱՐԱՆԻՍՆԻՅ, Թիֆլիսում պ. ԲԵՆՅՈՅՆ, Նախկին գալէթի Արժուրնի № 103.

4-4

Ի ս կ ա կ ա ն կ ա թ ե մ ե ք ե ն ա ն ե թ

„ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԶԻՆԳԵՐԻ“ ՆԻՒ-ԵՕՐԿՈՒՄ

Ա Ր Ժ Ա Ն Ա Յ Ա Շ

աշխարհի մէջ կարեմընանների բոլոր ցուցանանքներու

ԱՍԵՆԱԲԱՐՁՐ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐԻ

Կարևոր ընկերներ տան տիկիներ և ազնիւ օգնականներ բոլոր արհեստաւորների համար

ԳՏՆՎՈՒՄ ԵՆ ՄԻՄԻԱՅՆ

Թիֆլիսում. Ձինգերի ընկերութեան կենդանական պահեստում, Գոյովիտիկի պրոսպեկտի վերայ, Միրիմանովի տան և նրա բաժանմունքների մէջ:

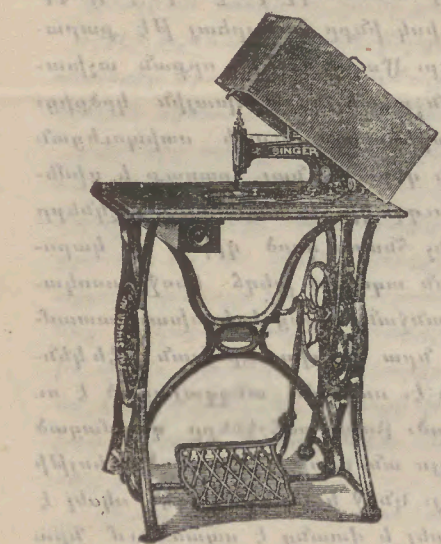
Բազում. Միքայէլեան փողոցում, Միրզա Աւագեանի տ. Բաթումում. Պոլիցիական փողոցում, Թերզի օղլու տ. Բաթումում. Բուլվարի գէմ, Չերեկովի տ.

Խ նրանց ճանապարհորդող գործակալները յօդ

ՄԻՋԻՆ ԵՒ ՀԻՒՄԻԱՅԻՆ ԵՐՈՊԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐ ԶԻՆԳԵՐԻ ԵՒ ԸՆԿ. ԳԼԽԱՌՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻ ՄՕՏ

Գ. Ն Ե Յ Դ Լ Ի Ն Գ Ե Ր

ԶԻՆԳԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՆԱՆԵՐԻ ԻՍԿԱՂԱՆ ԱՐՏՈՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԷՆՏԵՆԻՄԱՆ ՆԵ

1) Մեքենաներն ունին ընդարձակ գործարան և համաշխարհային հուշակ: 2) Գները ամենաշափաւորներն են և միայն Ձինգերի ընկերութեան մէջ: 3) Ամեն տարի ծախում է մօտ 700,000¹⁰ հատ: 4) Մեքենայի լատիւթեանը չէ կարողացել նմանեցնել ոչ մի կարեմընանների գործարան: 5) Թէ մեքենաները և թէ նրանց օգնական գործիքները վիշտ լաւանում և կատարելագործվում են: 6) Կարելի է ընտրել ամենամեծ քանակութեամբ և ամեն տեսակ ընտանեկան, արհեստաւորների համար մեքենաներ նաև մասնագիտական մեքենաներ գինուտրական հագուստներ կարելու համար: 7) Այս հուշակուած մեքենաները ամեն մարդ հեշտութեամբ կարող է ձեռք բերել: Գնողները կարող են, եթէ կամենում են գրամը հեղահեղ վճարել սակաւ քանակութեամբ, այն է շաքարով, կամ ամսով և կամ ժամանակամիջոց ստանալ գրաւականով գրամը վճարելու համար: 8) Մեքենայի վերայ կատարելապէս և հիմնաւոր սովորելը ձրի է հմուտ վարպետահիների համար:

Յ. Գ. Ձինգերի և ընկ. բոլոր պահեստներում գտնվում են մեքենաներին պատկանելի գործիքները, ինչպէս են. տետեր, թել, մետաքս և այլ մեքենային պատկանելի իրերէններ ամենաշափաւոր գներով:

60-6